

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA 2009/126/EK

(2009. gada 21. oktobris)

par benzīna tvaiku uztveršanas otro pakāpi degvielas uzpildes stacijās, uzpildot degvielu mehāniskajos transportlīdzekļos

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 175. panta 1. punktu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,

pēc apspriešanās ar Reģionu komiteju,

saskaņā ar Līguma 251. pantā noteikto procedūru ⁽²⁾,

tā kā:

(1) Ar Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 1600/2002/EK (2002. gada 22. jūlijs), ar ko nosaka Sesto Kopienas vides rīcības programmu ⁽³⁾, noteica nepieciešamību samazināt gaisa piesārņojumu tiktāl, lai tā kaitīgā ietekme uz cilvēka veselību un vidi būtu minimāla.

(2) Ženēvas protokolā par gaistošo organisko savienojumu emisiju vai to pārrobežu plūsmu kontroli ir noteikti emisiju samazināšanas mērķi attiecībā uz gaistošiem organiskiem savienojumiem (GOS), un Gēteborgas protokolā par paskābināšanas, eitrofikācijas un piezemes ozona līmeņa samazināšanu ⁽⁴⁾ ir noteiktas maksimālās emisijas četriem piesārņotājiem – sēra dioksīdam, slāpekļa oksīdiem, gaistošiem organiskiem savienojumiem un amonjakam, kā arī tiek prasīts izmantot labākās pieejamās metodes emisiju līmeņa samazināšanai.

(3) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2008/50/EK (2008. gada 21. maijs) par gaisa kvalitāti un tīrāku gaisu Eiropai ⁽⁵⁾ ir noteikti mērķi gaisa kvalitātes jomā

saistībā ar piezemes ozonu un benzolu, savukārt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2001/81/EK (2001. gada 23. oktobris) par valstīm noteikto maksimāli pieļaujamo emisiju dažām atmosfēru piesārņojošām vielām ⁽⁶⁾ valstīm ir noteiktas to gaistošo organisko savienojumu maksimāli pieļaujamās emisijas, kuri saistīti ar piezemes ozona veidošanos. Gaistošo organisko savienojumu, tostarp benzīna tvaiku, emisijas vienā dalībvalstī var radīt gaisa kvalitātes problēmas citās dalībvalstīs.

(4) Arī ozons ir siltumnīcefekta gāze un veicina atmosfēras sasīšanu un klimata pārmaiņas.

(5) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 94/63/EK (1994. gada 20. decembris) par kontroli attiecībā uz gaistošu organisko savienojumu (GOS) emisiju, ko rada benzīna glabāšana un nosūtīšana no termināliem uz degvielas uzpildes stacijām ⁽⁷⁾ (benzīna tvaiku uztveršanas pirmā pakāpe), mērķis ir to benzīna tvaiku uztveršana, kuru emisijas rodas benzīna glabāšanas un tā sadales laikā starp termināliem un degvielas uzpildes stacijām.

(6) Benzīna tvaiku emisijas notiek arī degvielas uzpildes stacijās, uzpildot degvielu mehāniskajos transportlīdzekļos, un tās jāsavāc veidā, kas atbilst Direktīvas 94/63/EK noteikumiem.

(7) Ir izstrādāti un ieviesti dažādi Kopienas instrumenti GOS emisiju ierobežošanai. Tomēr ir nepieciešami turpmāki pasākumi, lai īstenotu mērķus, kas noteikti Sestajā Kopienas vides rīcības programmā un Direktīvā 2001/81/EK.

(8) Lai samazinātu autotransporta degvielas radītu siltumnīcefektu izraisīto gāzu emisijas aprites ciklu, ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 98/70/EK (1998. gada 13. oktobris), kas attiecas uz benzīna un dīzeļdegvielu kvalitāti ⁽⁸⁾, sākot no 2011. gada 1. janvāra tiks atļauta tāda benzīna laišana tirgū, kurš satur lielāku biodegvielas īpatsvaru nekā iepriekš. Tas var palielināt GOS emisijas, jo dalībvalstīm ir iespēja piemērot ierobežotus izņēmumus šajā direktīvā noteiktajām prasībām attiecībā uz tvaika spiedienu.

⁽¹⁾ 2009. gada 13. maija Atzinums (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēts).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta 2009. gada 5. maija Atzinums (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēts) un Padomes 2009. gada 24. septembra Lēmums.

⁽³⁾ OV L 242, 10.9.2002., 1. lpp.

⁽⁴⁾ OV L 179, 17.7.2003., 3. lpp.

⁽⁵⁾ OV L 152, 11.6.2008., 1. lpp.

⁽⁶⁾ OV L 309, 27.11.2001., 22. lpp.

⁽⁷⁾ OV L 365, 31.12.1994., 24. lpp.

⁽⁸⁾ OV L 350, 28.12.1998., 58. lpp.

- (9) Esošajām degvielas uzpildes stacijām var rasties nepieciešamība pielāgot esošo infrastruktūru, un tvaiku uztveršanas iekārtas vēlams uzstādīt degvielas padeves sistēmas rekonstrukcijas laikā (proti, degvielas uzpildes stacijas infrastruktūras, jo īpaši rezervuāru un cauruļu, būtiska pārveide vai atjaunošana), jo tādējādi būtiski tiek samazinātas nepieciešamo pielāgojumu izmaksas. Tomēr lielākās esošās degvielas uzpildes stacijas ir labāk pielāgojamas un tajās tvaiku uztveršanas iekārtas būtu jāuzstāda drīzāk, jo tās rada lielākas emisijas. Jaunbūvējamās degvielas uzpildes stacijās benzīna tvaiku uztveršanas iekārtas var paredzēt jau to projektēšanas un būvniecības posmā, tāpēc tajās šīs iekārtas iespējams uzstādīt nekavējoties.
- (10) No jauna ražoto transportlīdzekļu degvielas tvertnes nesatur benzīna tvaikus. Tāpēc ir lietderīgi neattiecināt šo noteikumu uz šādu transportlīdzekļu pirmo uzpildi.
- (11) Kaut arī vairākās valstīs ir paredzētas prasības attiecībā uz benzīna tvaiku otrās pakāpes uztveršanas sistēmām, Kopienas tiesību akti to nereglamentē. Tādēļ, lai panāktu lielāku ieguvumu videi un veicinātu benzīna tvaiku uztveršanas iekārtu tirdzniecību, ir lietderīgi noteikt vienādu benzīna tvaiku uztveršanas minimālo līmeni.
- (12) Lai nodrošinātu, ka benzīna tvaiku uztveršanas iekārtas patiešām samazina emisijas, regulāri būtu jāveic visu benzīna tvaiku otrās pakāpes uztveršanas iekārtu pārbaudes. Dalībvalstis var nolemt, ka pārbaudes jāveic vienam vai vairākiem šādiem tirgus dalībniekiem: valsts pārbaudes dienestiem, uzpildes stacijas operatoram vai kādai trešai personai. Ja notiek valsts pārbaudes, dalībvalstīm būtu jāņem vērā Eiropas Parlamenta un Padomes lēmums 2001/331/EK (2001. gada 4. aprīlis), ar ko nosaka obligātos kritērijus vides pārbaudēm dalībvalstīs ⁽¹⁾.
- (13) Benzīna tvaiku otrās pakāpes uztveršanas iekārtas būtu regulāri jātestē. Eiropas Standartizācijas komiteju (CEN) vajadzētu mudināt izstrādāt saskaņotu testēšanas metodi.
- (14) Dalībvalstīm būtu jāparedz noteikumi par sankcijām, kuras piemēro saskaņā ar šo direktīvu pieņemto valsts noteikumu pārkāpumu gadījumos un jānodrošina šo sankciju ieviešana. Šīm sankcijām vajadzētu būt efektīvām, samērīgām un atturošām, jo noteikumu neievērošana var radīt kaitējumu cilvēku veselībai un videi.
- (15) Saskaņā ar 34. punktu Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu ⁽²⁾ dalībvalstīm ir ieteikts savām vajadzībām un Kopienas interesēs izstrādāt savas tabulas, kurās pēc iespējas precīzāk atspoguļota atbilstība starp šo direktīvu un tās transponēšanas pasākumiem, un darīt tās publiski pieejamas,
- (16) Tā kā šī direktīva ir pieņemta saskaņā ar Līguma 175. pantu, tā neliedz dalībvalstīm saglabāt vai ieviest stingrākus drošības pasākumus, kas atbilst Līgumam. Saskaņā ar Līguma 176. pantu dalībvalstīm par šādiem pasākumiem jāinformē Komisija.
- (17) Šīs Direktīvas īstenošanai vajadzīgie pasākumi būtu jāpieņem saskaņā ar Padomes 1999. gada 28. jūnija Lēmumu 1999/468/EK, ar ko nosaka Komisijai piešķirto ieviešanas pilnvaru īstenošanas kārtību ⁽³⁾.
- (18) Komisija jo īpaši būtu jāpilnvaro pieņemt īstenošanas pasākumus attiecībā uz saskaņotām metodēm un standartiem. Šie pasākumi, kuri ir vispārīgi un kuru mērķis ir grozīt nebūtiskus šīs direktīvas elementus, *inter alia*, papildinot to ar jauniem nebūtiskiem elementiem, jāpieņem saskaņā ar Lēmuma 1999/468/EK 5.a pantā paredzēto regulatīvo kontroles procedūru.
- (19) Ņemot vērā to, ka šīs direktīvas mērķi, proti, samazināt benzīna tvaiku emisiju atmosfērā, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, un to, ka gaisa piesārņojuma pārrobežu rakstura dēļ šo mērķi var labāk sasniegt Kopienas līmenī, Kopiena var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Priekšmets

Šajā direktīvā noteikti pasākumi, kas vērsti uz benzīna tvaiku emisiju samazināšanu atmosfērā degvielas uzpildes stacijās, uzpildot degvielu transportlīdzekļos.

⁽¹⁾ OV L 118, 27.4.2001., 41. lpp.

⁽²⁾ OV C 321, 31.12.2003., 1. lpp.

⁽³⁾ OV L 184, 17.7.1999., 23. lpp.

2. pants

Definīcijas

Šajā direktīvā:

- 1) “benzīns” ir benzīns saskaņā ar Direktīvas 94/63/EK 2. panta a) apakšpunktā noteikto definīciju;
- 2) “benzīna tvaiki” ir gāzveida savienojumi, kas iztvaiko no benzīna;
- 3) “degvielas uzpildes stacija” ir degvielas uzpildes stacija saskaņā ar Direktīvas 94/63/EK 2. panta f) punktā noteikto definīciju;
- 4) “esoša degvielas uzpildes stacija” ir degvielas uzpildes stacija, kas ir uzbūvēta vai kuras projektēšanas atļauja, būvatļauja vai ekspluatācijas atļauja ir izdota pirms 2012. gada 1. janvāra;
- 5) “jauna degvielas uzpildes stacija” ir degvielas uzpildes stacija, kas ir uzbūvēta vai kuras projektēšanas atļauja, būvatļauja vai ekspluatācijas atļauja ir izdota 2012. gada 1. janvārī vai vēlāk;
- 6) “benzīna tvaiku otrās pakāpes uztveršanas sistēma” ir iekārtas, kas degvielas uzpildes stacijā paredzētas no transportlīdzekļa benzīna tvertnes uzpildīšanas laikā izplūstošo benzīna tvaiku uztveršanai un novadīšanai uz degvielas uzpildes stacijas glabātavu vai atpakaļ uz degvielas uzpildes ierīci tālākpārdošanai;
- 7) “benzīna tvaiku uztveršanas efektivitāte” ir procentos izteikta benzīna tvaiku daļa, kas uztverta ar benzīna tvaiku otrās pakāpes uztveršanas sistēmu, salīdzinājumā ar benzīna tvaiku emisiju atmosfērā gadījumā, ja šāda sistēma netiktu izmantota;
- 8) “tvaiku/benzīna attiecība” ir benzīna tvaiku otrās pakāpes uztveršanas sistēmā uztverto benzīna tvaiku tilpuma pie atmosfēras spiediena attiecība pret pārsūknētā benzīna tilpumu;
- 9) “apgrozījums” ir degvielas uzpildes stacijā no mobiliem konteineriem izkrautā benzīna kopējais daudzums gadā.

3. pants

Degvielas uzpildes stacijas

1. Dalībvalstis nodrošina, ka katra jauna degvielas uzpildes stacija tiek aprīkota ar benzīna tvaiku otrās pakāpes uztveršanas sistēmām, ja:
 - a) tās faktiskais vai plānotais apgrozījums ir lielāks par 500 m³ gadā; vai

- b) tās faktiskais vai plānotais apgrozījums ir lielāks par 100 m³ gadā un tā atrodas zem dzīvojamām telpām vai darba telpām.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka esošās degvielas uzpildes stacijas, kurās tiek veikta rekonstrukcija, rekonstrukcijas laikā tiek aprīkotas ar benzīna tvaiku otrās pakāpes uztveršanas sistēmām, ja:

- a) to faktiskais vai plānotais apgrozījums ir lielāks par 500 m³ gadā; vai

- b) to faktiskais vai plānotais apgrozījums ir lielāks par 100 m³ gadā, un tā atrodas zem dzīvojamām telpām vai darba telpām.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka jebkura esoša degvielas uzpildes stacija, kurā apgrozījums ir lielāks par 3 000 m³ gadā, tiek aprīkota ar benzīna tvaiku otrās pakāpes uztveršanas sistēmām ne vēlāk kā līdz 2018. gada 31. decembrim.

4. Atkāpjoties no iepriekšminētā, degvielas uzpildes stacijām, ko izmanto vienīgi saistībā ar jaunu transportlīdzekļu ražošanu un izplatīšanu, nepiemēro 1., 2. un 3. punktu.

4. pants

Benzīna tvaiku uztveršanas minimālais līmenis

1. Dalībvalstis nodrošina, ka, sākot no datuma, kad benzīna tvaiku otrās pakāpes uztveršanas sistēmas saskaņā ar 3. pantu kļūst obligātas, benzīna tvaiku otrās pakāpes uztveršanas sistēmu benzīna tvaiku uztveršanas efektivitāte ir lielāka par vai vienāda ar 85 %, kā to sertificējis ražotājs saskaņā ar attiecīgajiem Eiropas līmeņa tehniskajiem standartiem vai tipa apstiprinājuma procedūrām, kā noteikts 8. pantā vai, ja šādi standarti vai procedūras nav noteikti, – saskaņā ar attiecīgajiem valsts standartiem.

2. Sākot no datuma, kad benzīna tvaiku otrās pakāpes uztveršanas sistēmas kļūst obligātas saskaņā ar 3. pantu, tvaiku/benzīna attiecībai ir jābūt lielākai par vai vienādai ar 0,95 un mazākai par vai vienādai ar 1,05, ja uztvertie benzīna tvaiki tiek novadīti uz degvielas uzpildes stacijas glabātavu.

5. pants

Regulāras pārbaudes un patērētāju informēšana

1. Dalībvalstis nodrošina, ka ekspluatācijā esošu benzīna tvaiku otrās pakāpes uztveršanas sistēmu uztveršanas efektivitāte tiek noteikta vismaz vienu reizi katru gadu, vai nu pārbaudot, ka tvaika un benzīna attiecība simulētajos benzīna plūsmas apstākļos atbilst 4. panta 2. punktam, vai arī izmantojot kādu citu atbilstošu metodiku.

2. Gadījumos, kad ir uzstādītas automātiskas monitoringa sistēmas, dalībvalstis nodrošina, ka benzīna tvaiku uztveršanas efektivitāte tiek noteikta vismaz reizi trīs gados. Jebkādām šādām automātiskajām monitoringa sistēmām jābūt ar benzīna tvaiku otrās pakāpes uztveršanas sistēmas un pašas monitoringa sistēmas darbības atteicu automātisku detektēšanu, degvielas uzpildes stacijas operatora darbības kļūdu indikāciju un automātisku benzīna plūsmas pārtraukšanu no bojātās degvielas uzpildes ierīces, ja 7 dienu laikā tās defekti netiek novērsti.

3. Kad degvielas uzpildes stacijā uzstādīta benzīna tvaiku otrās pakāpes uztveršanas sistēma, dalībvalstis nodrošina, ka degvielas uzpildes stacijas operators uzliek zīmi, uzlīmi vai citu paziņojumu, informējot patērētājus par to.

6. pants

Sankcijas

Dalībvalstis paredz noteikumus par sankcijām, kuras piemēro saskaņā ar šo direktīvu pieņemto valsts noteikumu pārkāpumu gadījumos, un veic visus nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu šo sankciju īstenošanu. Sankcijām jābūt efektīvām, samērīgām un atturošām. Dalībvalstis par šiem noteikumiem vēlākais līdz 2012. gada 1. janvārim paziņo Komisijai un nekavējoties paziņo tai par jebkādiem turpmākiem grozījumiem, kas ietekmē šos noteikumus.

7. pants

Pārskatīšana

Komisija līdz 2014. gada 31. decembrim pārskata šīs direktīvas īstenošanu un jo īpaši:

- a) kā tiek ievērota 100 m³/gadā robežvērtība, kas minēta šīs direktīvas 3. panta 1. punkta b) apakšpunkta un 2. punkta b) apakšpunktā, kā arī Direktīvas 94/63/EK 6. panta 3. punktā;
- b) benzīna tvaiku otrās pakāpes uztveršanas sistēmu ekspluatācijas atbilstības dokumentus; un
- c) automātiskās uzraudzības aprīkojuma nepieciešamību.

Par pārskatīšana rezultātiem tā ziņo Eiropas Parlamentam un Padomei, vajadzības gadījumā ziņojumam pievienojot likumdošanas priekšlikumu.

8. pants

Tehniski pielāgojumi

Direktīvas 4. un 5. panta vajadzībām var pieņemt saskaņotas metodes un standartus. Ja jānodrošina atbilstība Eiropas Standardizācijas komitejas (CEN) noteiktajiem standartiem, šos pantus var pielāgot tehnikas attīstībai, izņemot noteikumus

par benzīna tvaiku uztveršanas efektivitāti un par tvaika un benzīna attiecību, kas paredzēti 4. pantā, kā arī 5. pantā paredzētos termiņus.

Šos pasākumus, kuru mērķis ir grozīt nebūtiskus šīs direktīvas elementus, *inter alia*, to papildinot, pieņem saskaņā 9. panta 2. punktā minēto regulatīvo kontroles procedūru.

9. pants

Komitejas procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Lēmuma 1999/468/EK 5.a panta 1. līdz 4. punktu un 7. pantu, ņemot vērā tā 8. pantu.

10. pants

Transponēšana

1. Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības vēlākais līdz 2012. gada 1. janvārim. Dalībvalstis tūlīt dara zināmu Komisijai minēto pasākumu tekstu.

Kad dalībvalstis pieņem šos tiesību aktus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka paņēmienus, kā izdarāma šāda atsauce.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus savu tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņēmušas jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

11. pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā dienā, kad to publicē Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

12. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Strasbūrā, 2009. gada 21. oktobrī

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs
J. BUZEK

Padomes vārdā –
priekšsēdētāja
C. MALMSTRÖM